

Za nelegální práci utíkají státu desítky miliard. Nově chce stíhat i firmy, které pseudoagenturní pracovníky využívají

Jitka Vlková, HN

22. 8. 2025

Fenomén karuselových podvodů na DPH vystřídaly **daňové úniky spojené s nelegálním zaměstnáváním**. Ročně finanční správa odhalí případy v průměru za deset miliard korun, zjistily HN. A k trestní odpovědnosti za krácení daní a pojistného chce nově dohnat i podniky, které tuto pracovní sílu nakupují. Dosud jim hrozily jen pokuty, když u soudu končili jen organizátoři podvodu, tedy ti, kdo pracovníky dodávali.

Analytici finanční správy mají k dispozici informace z inspekce práce a také kontrolní hlášení, ze kterého dokážou vyčíst, kolik by pseudoagentury měly z vyfakturované práce odvést. „Ročně v průměru chybí na dani a pojistném 9,6 miliardy korun,“ uvedl pro HN Jiří Žežulka, šéf sekce kontroly a analýzy rizik, která se zabývá odhalováním daňových úniků.

Těm, kdo levnou práci odebírali, donedávna hrozila maximálně pokuta za umožnění nelegálního zaměstnání. Od letoška **musí také počítat** se zveřejněním svého jména na webu inspekce práce a navíc mohou přijít o povolení k činnosti.

Brzy by však mohlo dojít i na trestní sankce. „Z dosavadních zjištění vidíme, že i faktičtí uživatelé práce se dopouštějí nedbalosti, nebo o podvodu vědí. Blíží se doba, kdy jim bude nejen doměřena daň, ale pokud se zapojili do podvodného jednání, stanou se předmětem trestního řízení,“ varuje Žežulka.

Většina případů pseudoagenturního zaměstnávání donedávna končila správním řízením a pokutami, v poslední době se ale daří organizátory podvodu také dostat do vězení. Generální finanční ředitelství mezi nejvýznamnější úspěchy zařadilo i případ z roku 2020, kdy dva maďarští organizátoři nelegálního zaměstnávání zkrátili stát na DPH o bezmála 70 milionů korun. Soud je potrestal šesti a osmi lety vězení a desetiletým zákazem činnosti.

Podle advokáta Miroslava Papouška, partnera AK Valíček & Valíčková, se při trestání dosud zapomínalo na ty, kdo levnější pracovní sílu odebírají. „Zatím se tam kromě pokuty ve správním řízení nic neděje – jako by se do toho státním zástupcům nechtělo,“ dodal.

To by se teď díky lepší práci s daty a získaným důkazům mohlo změnit. „Do půl roku bychom měli vidět první případ. Záleží na úvaze státního zástupce a na jeho požadavcích na zdokumentování trestné činnosti,“ dodává šéf finančních analytiků.

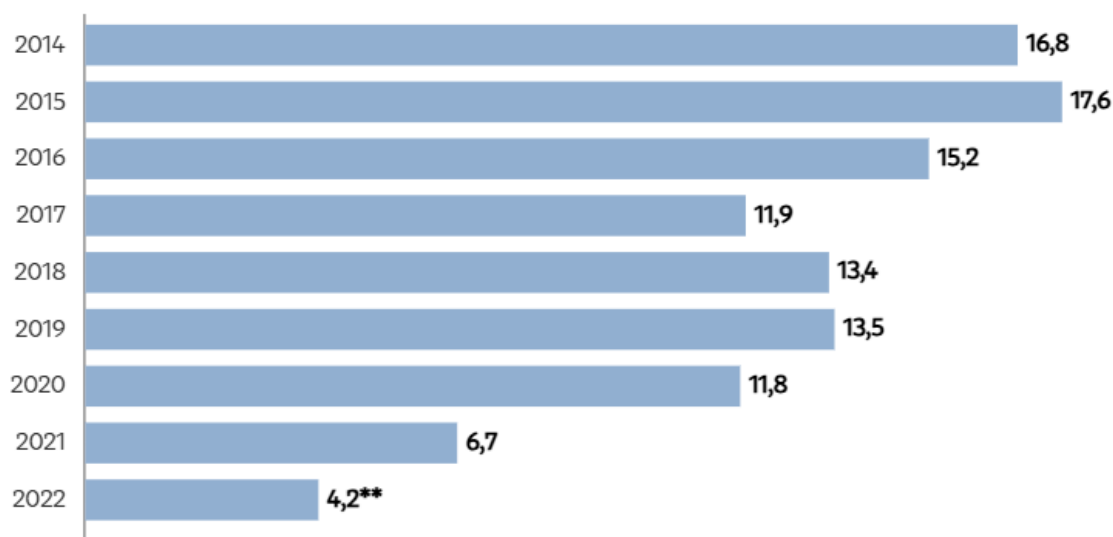
Dodejte lidi, je jedno odkud

Rozmach kvazi agentur je spojen se zvýšenou poptávkou po nekvalifikované pracovní síle. „Je po ní hlad, a když firma potřebuje velký počet lidí, udělá to jakýmkoliv způsobem,“ říká Viktor Rumpík, sociální pracovník Diakonie Západ, který loni vypracoval **pro ministerstvo práce velkou analýzu o nelegálním zaměstnávání na Plzeňsku.**

Celkové fiskální úniky na nelegálním zaměstnávání jsou podle odhadů násobně vyšší než odhalené případy. Asociace poskytovatelů personálních služeb **mluví až o 40 miliardách korun ročně**, nedávno pak Nejvyšší kontrolní úřad udělal střizlivý odhad ve výši 26 miliard. Neoficiálně pak licencované agentury práce mluví o 70 miliardách a zpráva Evropské komise v roce 2019 vyčíslila ztráty pro státní rozpočet dokonce na 89 miliard korun.

„Podvody na DPH se nám za posledních deset let o několik řádů snížily a fiskální úniky se posouvají do jiných oblastí. V dalších letech se bude Daňová kobra víc zaměřovat na nelegální, **kvaziagenturní zaměstnávání**,“ uvedla tento týden generální ředitelka finanční správy **Simona Hornochová** s odkazem na útvar, ve kterém spolupracují daňoví analytici, celníci a policie.

Kolik DPH se v Česku nevybere (v procentech*)

*Podíl na celkovém hypoteticky vybraném DPH.

**V roce 2022 se vybralo 534 mld. korun, bez úniků by to bylo o 23,6 mld. více.

Grafika: Josef Medvec

Zdroj: Evropská komise

HOSPODÁŘSKÉ NOVINY

Jak nedávno HN napsaly, **doměřit pojistné je přitom problém**, protože Česká správa sociálního zabezpečení je odkázána na to, kolik dní nelegální práce inspektoři přistiženým pracovníkům prokážou. „Budeme muset intenzivněji zapojit ČSSZ, u nízkopříjmových zaměstnanců utíká nejvíc peněz právě na pojistném,“ upozornila Hornochová.

Modus operandi

Způsoby, jakými pseudoagentury nabízejí výrobním podnikům **pružnou pracovní sílu za nižší cenu** než legální agentura, je víc. Finanční správa HN poskytla podrobné schéma podvodu, na jakém stát trátí maximum ve všech směrech – na pojistném, na DPH, na dani ze závislé činnosti i na dani z příjmů právnických osob.

Na jeho vrcholku stojí organizátor, zpravidla cizí státní příslušník, který řídí skupinu pracovníků, většinou také cizinců. Skrze **smlouvu o dílo** je dává odběrateli k dispozici. Inkasuje za to odměnu v řádu desítek až stovek milionů korun ročně – to finanční úřad vidí z kontrolního hlášení.

„Organizátor skrývá skutečnost, že poskytuje pracovní sílu. Indikátorem, že se tak děje, je pro nás **zjištění inspekce práce**,“ naznačuje Žežulka, jak finanční detektivové na podvod přijdou. Pracovníci nepracují legálně, a tak si organizátor vydaje na mzdy nemůže odečíst z nákladů. Musí si proto opatřit fiktivní faktury, aby se vyhnul DPH a dani z příjmů. „Doklady bývají vystaveny na poradenství, školení, také to bývá velké množství drobných dokladů typu účtenky,“ popisuje Žežulka.

Aby se na to, že faktury nejsou pravé, nepřišlo hned, tyto fiktivní služby si mezi sebou řetězově dodává hned několik firem registrovaných na takzvané bílé koně. Firma na konci řetězce přitom neodvede DPH. Organizátor peníze z těchto spřízněných firem vybírá v hotovosti, z části zaplatí zmíněné pracovníky a zbytek legalizuje – nákupem půdy, bytů, domů a luxusních automobilů.